

DA MYRFUND av forskjellig slags ogsaa kan ha interesse for »Meddelelsernes« læsere, hitsættes nogle beretninger herom fra avisnotiser, og skal vi før fremtiden indta mere desangaaende, likesom vi vil være taknemmelig for at faa tilsendt oplysninger om myrfund.

Utgravne kjæmpetrær paa jæderen

HVILKE KJÆMPETRÆR, der engang har vokset i de længst forsvundne jæderskoge, kan man faa et begrep om ved at betrakte 3 træstammer, der er utgravne i en myr paa gaarden Erga i Klep. Den største av dem er i sin nuværende medtagne tilstand ca. 12 m. lang og over 2 m. i omkreds. De to andre er kortere, men den ene er likesaa tyk som den længste.

Disse faldne skogkjæmper maa, da de stod paa roten i flor og velstand, ha hat en anseelig størrelse, saavel hvad høide som stammernes dimensioner angaar, ti det, som er bevaret av dem, er kun en del av de indre malmhaarde lag, mens de ydre løsere lag forlængst er bortsmuldret.

E. T. i »Stavanger Aftenblad«.

En offerkjel fra oldtiden

UNDER TORVSKJÆRING i en myr paa Jæderen blev der for nylig fundet en broncekjel fra den ældre jernalder og av en hittil ukjendt størrelse. Der er før fundet kjeler, saavel i myrer som i graver, men disse er som rene dværge mot denne, der maaler 2,5 m. i omfang og er visselig det største eksemplar, som hittil er fundet i hele Norden. Kjelen er forarbeidet av godt og holdbart materiale, har en elegant form med oval bund, indadbuede sider og utbrettet rand. Den er saa godt utført, at en nutidens kunsterfaren kobbersmed ikke behøver at skamme sig ved et saadant arbeide. Bunden er blit forslitt ved bruk og gjentagne gange lappet paa en klodset maate, for hvilket ubekvemt materiale for en del bærer skylden.

Kjelen er ikke nordisk arbeide, men sandsynligvis hjemført bytte fra krigstogt og har i de dage været en værdifull skat, som ikke har været benyttet til at koke hverdagskost i. Efter alt at dømme er det en offerkjel, ti efter gamle beretninger maatte ingen bruke eller benytte til almindelig bruk noget, som var helliget guderne, selv om det var forslitt. Da heller nedgrave det i myren.

»Stavanger Aftenblad«.

Askeurne

UNDER KANALISERING av en myr paa gaarden Mauland i Time paa Jæderen fandtes nylig en gravurne nedsat i selve myrens sandbund. Den hadde været omhyggelig omgitt og dækket av et lag næver til beskyttelse mot ødelæggelse. Efter sin form at dømme tilhører den den ældre jernalder. Som rimelig kunde være, ventede ikke finderens at støte paa oldtidslevninger paa et saadant sted, og urnen

blev derfor beskadiget av graveredskaperne. Foruten dette fund vites kun om tre tidligere av samme art paa Jæderen. De to er bevarede, mens det tredje blev ødelagt og bortkastet.

»Stavanger Aftenblad«.

En hytte fra Stenalderen

PAA HARØEN er utgravet en hytte fra stenalderen. Den blev fundet under et 2,6 m. dypt myrslag, som hadde trykket den sammen. Utgravningen er foretat av sogneprest *H. Saxlund*, som har meddelt, at hytten har været ca. 4 m. lang og ca. 2 m. bred, men kun ca. 1 m. høi. Beboerne har saaledes maattet krype ind og ut av hytten, og den har formodentlig kun tjent til opholdssted om natten og i uveir. Mot vest har formentlig hytten hat en slags gavl, men været aapen mot øst. Langvægge har den ikke hat, kun tak av enerstokke og kviste. Inde i hytten fandt man et primitivt traug av rogn og et andet redskap av samme materiale, som formentlig har været benyttet til stekepid.

Nærmere sjøen fandtes et ildsted 1 m. under jorden, bestaaende av brændte kampesten. Likeledes er der i nærheten fundet et litet sideror med hul i, eller en del av et aareblad.

De fundne gjenstande vil nu bli indsendt til Trondhjems museum.

»Romsdals Budstikke«.

En aare, som ligner negrenes og eskimoernes

UNDER TORVSKJÆRING i den store Svartemyr paa gaarden Skjæveland i Høiland paa Jæderen kom der forleden uke et underligt spadeformet redskap av eketræ frem i dagen. Det viser sig nu, at redskapet er en aare, som har været benyttet til at padle eller ro en kano frem med.

Aaren ligner de som benyttes av de sorte paa Afrikas indsjøer og floder og av eskimoerne. Dens blad er 69 cm. langt og 9 cm. bredt med buet bakside og litt huldrat forside, saa det ligner bladet paa en lang, smal nutidens staalskuffel. Skaftet er kun 58 cm. langt og ender med en litt bakoverbøiet krumning. I bladets nedre, tynde ende findes tre smaa huller og træet synes her noget sammentrykket, hvilket tyder paa, at aarebladet i likhet med eskimoernes kajak-aarer har hat en dopsko eller et endebeslag av ben eller andet holdbart materiale.

Fundet er ihvertfald av høi ælde, thi redskapet laa paa bunden av den faste torvmasse. En dybde, hvor i almindelighet kun redskaper fra stenalderen forekommer, og myren har utvilsomt været en indsjø, dengang aaren taptes.

Saavidt vites findes der ikke før i nogen norsk samling noget fund av denne art med undtagelse av et spydliggende redskap, ogsaa

av eketræ, som for et par aar siden fandtes i Lundermyren i Klep, og beror i *Stavanger Museum*. Men i de danske samlinger findes mange aarer og kanoer, som er fundne i de danske myrer.

»Stavanger Aftenblad«.

NYE TORVSTRØFABRIKER

AKERMYREN pr. Sem st. i Jarlsberg, beliggende langs jernbanelinien og med et areal av 728 maal er av *G. Haugerud*, Stokke, solgt til *Chr. Nordby*, Lier, for en pris av 30 000 kr., hvori kun er indbefattet myren samt en veiret for bekvemmere adkomst til samme. Desuten har hr. Nordby kjøpt et tilstøtende mindre gaardsbruk.

Der skal anlægges en større torvstrøfabrik og vil torvskjæringen bli paabegyndt snarest mulig.

Til utnyttelse av *Aakebergmyren* i Raade, tilhørende konsul *H. A. Reinert*, Moss, vil der med det første bli indbudt til aktietegning for anlæg av en større torvstrøfabrik. Der blev ifjor opstukket ca. 5 000 m.³ strøtorv.

Til den nye torvstrøfabrik paa *Dillingøen* pr. Moss, og som anlægges av godseier *Arthur Krohn*, er maskineriet for selve torvstrøfabriken bestilt fra Åbjørn Anderssons mek. Verkstads A/B, Svedala ved *Kolberg, Caspary & Co.*, Kristiania. Lokomobilet er bestilt fra Munktells mek. Verkstad, Eskilstuna ved *A. Gulowsen A/S*, Kristiania og transportmateriellet fra *Pay & Brinck* Kristiania. — Samtlige firmaer averterer i »Meddelelsernes« annonceavdeling.

Torvstrøfabriken vil bli færdig i August—September og blir en av de største og mest tidsmæssige i landet.

NYT LIVSVARIGT MEDLEM

Distriktslæge Lundevall, Aamli.

— Bidrag 30 kr. engang for alle —.
